

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

281

Vragen van het lid **Van Houwelingen** (FvD) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *antibody-dependent enhancement (ADE)* (ingezonden 22 september 2021).

Mededeling van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 13 oktober 2021).

Vraag 1

Bent u bekend met het fenomeen antibody-dependent enhancement (ADE)? Wat is uw visie op dit fenomeen? Hoe reëel acht u de kans dat ADE zal optreden bij COVID-gevaccineerden?¹

Vraag 2

Bent u en is het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) op de hoogte dat gevaccineerden vanwege ADE mogelijk ziek zouden kunnen worden en in dat geval bovendien meer infectieus kunnen zijn?

Vraag 3

Is dit risico, gezien de ernst van de waarschuwing van experts, geïnventariseerd, meegenomen of besproken tijdens Outbreak Management Team (OMT)-vergaderingen?²

Vraag 4

Kunt u de Kamer alle documenten (mails, notities, notulen, et cetera) verschaffen waarin door het OMT is gesproken over ADE?

Vraag 5

Kunt u het RIVM vragen hoe reëel het risico is dat wordt beschreven in het artikel «Infection-enhancing anti-SARS-CoV-2 antibodies recognize both the original Wuhan/D614G strain and Delta variants. A potential risk for mass vaccination?», waarin gesteld wordt dat neutraliserende antilichamen goed

¹ Experts (zoals Vanden Bossche, Luc Montagnier, Michael Yeadon en meer) waarschuwen ervoor dat dit fenomeen zeer waarschijnlijk gaat optreden bij covid «gevaccineerde» mensen als zij weer blootgesteld worden aan het virus.

² Journal of Infection, 9 augustus 2021, «Infection-enhancing anti-SARS-CoV-2 antibodies recognize both the original Wuhan/D614G strain and Delta variants. A potential risk for mass vaccination?» ([www.journalofinfection.com/article/S0163-4453\(21\)00392-3/fulltext](http://www.journalofinfection.com/article/S0163-4453(21)00392-3/fulltext)).

werken als men kijkt naar het originele virus, maar dat dit mogelijk anders is voor de nieuwe varianten met als (lange termijn) risico ADE bij gevaccineerden?³

Vraag 6

Bent u bekend met het artikel «Antibody-dependent enhancement and SARS-CoV-2 vaccines and therapies» in Nature?⁴

Vraag 7

Kunt u het RIVM vragen om een inhoudelijke reactie op dit artikel waarin gesteld wordt dat ADE tot gevolg kan hebben dat men op termijn niet alleen zieker wordt, maar ook dat nieuwe varianten van het coronavirus besmettelijker worden?⁵

Vraag 8

Hoe reëel is dit risico volgens u? Indien ADE geen serieus risico betreft, kunnen we dan wellicht stellen dat «Nature» een bron is van «nepnieuws»? Zou u daar dan wellicht niet tegen moeten optreden?

Vraag 9

Bent u en is het RIVM bekend met dierenstudies (normaal te doorlopen fase van klinische trials) voor ontwikkeling van vaccins tegen dengue en andere respiratoire virussen (ook SARS-Cov) en de conclusies van deze onderzoeken?^{6, 7, 8} Bent u en is het RIVM bekend met het beschreven ADE-effect in deze studies dat is opgetreden na her-blootstelling van de dieren aan virussen en dat heeft geleid tot zeer ernstige problemen en dood van de dieren? Met als conclusie dat deze onderzoeken aangemerkt zijn als «gefaalde» klinische trials?

Vraag 10

Zo ja, hoe beoordeelt het RIVM dit effect en het risico ervan voor mensen?

Vraag 11

Kunt u, gezien dit risico, het RIVM vragen om toe te lichten waarom er geen recente dierstudies gedaan zijn of nog worden ondernomen naar ADE?

Vraag 12

Tot slot, kunt u uw claim onderbouwen dat 9 van de 10 mensen in het (Groene Hart ziekenhuis) ziekenhuis ongevaccineerd zijn?⁹

Vraag 13

Kunnen de bovenstaande vragen afzonderlijk worden beantwoord?

Mededeling

De vragen van het lid Van Houwelingen (FvD) over antibody-dependent enhancement (ADE) (2021Z16109) kunnen tot mijn spijt niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. De reden van het uitstel is dat het uitwerken van de vragen en de afstemming met de betrokken partijen meer tijd vergt.

³ Journal of Infection, 9 augustus 2021, «Infection-enhancing anti-SARS-CoV-2 antibodies recognize both the original Wuhan/D614G strain and Delta variants. A potential risk for mass vaccination?» ([www.journalofinfection.com/article/S0163-4453\(21\)00392-3/fulltext](http://www.journalofinfection.com/article/S0163-4453(21)00392-3/fulltext)).

⁴ Nature, 9 september 2021, «Antibody-dependent enhancement and SARS-CoV-2 vaccines and therapies» (www.nature.com/articles/s41564-020-00789-5)

⁵ Nature, 9 september 2021, «Antibody-dependent enhancement and SARS-CoV-2 vaccines and therapies» (www.nature.com/articles/s41564-020-00789-5)

⁶ Pascal Francis, «Antibody-mediated enhancement of viral disease» (pascal-francis.inist.fr/vibad/index.php?action=getRecordDetail&idt=14164191).

⁷ Takada, november 2003, «Antibody-dependent enhancement of viral infection: molecular mechanisms and in vivo implications» (pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/14625886/).

⁸ Halstead, O'Rourke, 1 juli 1977, «Dengue viruses and mononuclear phagocytes. I. Infection enhancement by non-neutralizing antibody» (pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/406347/).

⁹ Twitter, 3 september 2021 (twitter.com/hugodejonge/status/1433819881774911533).

Ik zal u zo spoedig mogelijk de antwoorden op de Kamervragen doen toekomen.